

RECORDS

Ma DOLORS ORENCH

Sempre em recordaré de l'estiu de 1936. Vàrem baixar del poble espantats, semblava que un terratrèmol hagués sotragat la ciutat, un ambient que jo no havia vist mai. Feia molta pudor de fum, perquè havien cremat l'església de Betlem, amb el seu retaule barroc, que a mi m'agradava tant.

Tota la Rambla era plena de venedors ambulants que, amb llençols, mostraven objectes robats dels habitatges de la part alta de la ciutat. Quina pena, senyor!

Els dies següents van ser de terror; només senties parlar de gent assassinada als voltants de l'Arrabassada. Hi havia gent de tota mena: petits amos, gent rica, de tot. Jo estava esgarriada. A la nit només escoltava si algun cotxe s'aturava al portal de casa i preguntava pel meu pare, per emportar-se'l a l'Arrabassada, on els assassinaven. De mica en mica la cosa es va calmar, però vivíem amb la por arrapada al cos. L'ésser humà s'habitua a tot.

Varen començar els bombardeigs. Vivíem a la zona portuària i era perillós, a causa dels bombardeigs. Jo, els meus germans i la mare vàrem decidir anar a viure al poble d'Aiguafreda. Ens feia angúnia pel meu pare, les hores passaven lentament fins al vespre. Això va durar fins el dia 2 de febrer de 1939. Aquell dia estàvem dinant, el meu pare estava amagat en una masia del Brull. La carretera era plena de gent que fugia cap a França. Un soroll de trets ens va espantar. Què seria? "Sortiu, sortiu! Són els nacionals." Eren les 2 de la tarda i feia un sol magnífic i un repic de campanes se sentia a la llunyania. Una dolça serenitat s'estenia per tot el poble. S'havien acabat les nits d'angúnia i de terror. Una dolça pau entrava dins el meu esperit. Vaig donar gràcies a Déu per poder-ho contar. Ara tinc 83 anys i sembla que va passar ahir. Durant aquests anys de guerra

varen passar molts episodis que en aquest moment no recordo amb tots els detalls. Ja escriuré més endavant, si Déu ho vol.